

MODROST VZHODA

Preizkušnja

Deber kritik mora znati kdaj spritčo velike umetnine tudi molčati

Pred več stoletji je živel na Kitajskem cesar, ki je bil velik umetnik in ljubitelj slikarstva. Ustanovil je umetnostno akademijo, v kateri so najboljši umetniki učili mlade, nadarjene moške.

Vsako leto je cesar za učenca, ki je naslikal najboljšo sliko, razpisal posebno nagrado. Vsakokrat je pa zaradi nagradnega nastala spor med desetimi razsodniki, ki so določili, kateri izmed učencev naj nagrado dobi.

Zato je cesar sklenil, da bo razsodnike odstavil in postavil namesto njih cesarskega kritika, na katerega se bo res lahko zanesel. Po dolgem iskanju je naposled poklical predse Ho Lina, navadnega umetnika, ki ni imel slavnega imena, zato je pa veljal za zelo poštenega in zanesljivega moža.

Preden je pa cesar moža imenoval za svojega kritika, ga je hotel še temeljito preizkusiti. V ta namen je sklical vseh deset prejšnjih razsodnikov in svojega novega kritika, ter zahteval, da uganemo motiv več umetniških slik.

Prva slika, ki jo je cesar pokazal kritikom, je predstavljala sedem pavov, ki svedčano stopajo po stopnicah v palačo. Cesar je vprašal moške, kaj je na tej sliki napake in jim dal za odgovor pet minut časa. Deset razsodnikov je ugovarjalo, da zdaj ono, napake so iskali v barvi in drugih malenkostih, a prave napake niso našli. Potem je spregovoril novi neznan umetnik in povedal takole:

»Slika bi bila umetnina, če bi umetnik bolj poznal naravo pavov. Pavi namreč stopajo po stopnicah navzgor zmerom z levo nogo naprej. Slikar je pa pavi na sliki upodobil tako, da stopajo po stopnicah z desno nogo naprej.« Cesar, ki umetniku ni popolnoma verjel, je zapovedal, naj pripelejo predenj pavi in jih postavil pred stopnice. Pavi so res stopili na stopnico zmerom z levo nogo naprej. Cesar je bil presenečen nad Ho Linovo modrostjo.

Potem je cesar postavil pred kritike drugo sliko, na kateri je bila upodobljena mačka, ki sedi poleg šopka binkoštnic.

»Kaj je hotel umetnik s to sliko izraziti?« je vprašal.

Kritiki so si zaman belili glavo in ugibali, kdaj to zdaj ono, a pravega niso pogodili. Ho Lin je pa dejal:

»Slikar je s to sliko hotel izraziti naslednje: Pol dne je, samo opoldne so namreč zenice mačk tako ozke kakor na tej sliki. Zvečer so na primer najbolj široke videti. Poleg tega so samo opoldne cvetlice tako medle barve in imajo tako široko razprte cvetne čaše.«

Cesar je priklimal in moral priznati, da samo Ho Lin dodobra pozna naravo. Vendar popolnoma prepričan o Linovih zmožnostih še ni bil. Zato je ukazal prinesiti sliko, ki se je imenovala »Igrajoči glasbeniki«. Cesar je vprašal: »Kaj ti glasbeniki igrajo?« Razsodniki so ugibali različne skladbe, a z nobenim odgovorom cesar ni bil zadovoljen. Ho Lin je pa odgovoril: »Glasbeniki igrajo tretjo parafrazo skladbe »Rdeča obleka«.

Cesar je nato poklical svoje glasbenike in jim zapovedal, naj to skladbo zaigrajo. Ko so igrali tretjo parafrazo, so bili njihovi gibi enaki onim, ki jih je umetnik upodobil na sliki. Cesar je Ho Lina pohvalil in priznal, da mora dober kritik biti tudi muzikalen, ker je pač vsaka slika kakor pesem brez besed.

Spet je postavil cesar pred kritike sliko. Na njej je umetnik prikazal šopek binkoštnic in krizantem, pred njimi pa palčka. Okrog cvetic je upodobil živobarvne metulje. »To sliko je poslal umetnik svojem prijatelju,« je povedal cesar. »Kaj mislite, kaj je hotel z njo izraziti?«

Kritiki so vsi po vrsti hoteli pokazati, kako dobro poznajo naravo in so pripovedovali, da je slika v celoti napačna, ker binkoštnice, ki cvetijo spomladi, nikdar ne morejo biti v šopku s krizantemami, ki cveto jeseni. Ho Lin je pa pomen slike razložil takole:

»Binkoštnice cveto spomladi, krizanteme pa jeseni. Umetnik je s to sliko hotel simbolično prikazati Konfucijevo sveto knjigo: »Pomlad in jesen.« Cesar je bil sicer s tem zadovoljen, saj je videl, da je kritik tudi velik

Nesrečni oči

Francoski romanopisec Aleksander Dumas je nekoč potoval po Siciliji in se ustavil tudi v mestu Cataniji. Tam so mu pokazali nekega stareca, ki je plezal po lestvi na voz.

»To je oče Vincenza Bellinija,« so mu ponosno dejali.

Dumas je stopil k starcu, ga objel in vzkliknil:

»Nikar se ne čudite mojemu vedenju, prijatelj vašega sina sem.«

Stari Bellini je pa globoko zavzdihnil, rekoč: »O, nesrečni moj Vincenzo!«

»Za božjo voljo, pa se mu vendar ni kaj hudega primerilo?« je v skrbeh vprašal Dumas, stari pa je odklinal z glavo, rekoč:

»Kaj še, a saj veste, glasbenik je postal. Glejte, hišo imam, polje in vinograde, a fant se je izpridil in ni ostal zvest svojim prednikom. Zelo nesrečen sem zato.«

Vincenzo Bellini je znameniti italijanski skladatelj. Njegovo opero »Norma« so tudi pri nas že igrali.

filozof, a kljub temu še ni bil prepričan o njegovi nezmotljivosti glede kritike. Zato je velel prinesiti Wang Weijovo sliko »Zimska pokrajina«. Razsodniki so ugibali, kdaj to zdaj ono in povsod našli napake. Ho Lin pa ni črnil niti besedice. Nemo je stal in nepremično gledal umetnino. Tudi potem ko je minilo pet minut, ni spregovoril.

Liubosumni razsodniki so se že veselili, da Ho Lin ne more najti nobene napake. Cesar je pa položil roko na rame Ho Linu in dejal:

»Prav na to sem čakal. Največji kritik je oni, ki zna molče občudovati in uživati ob pogledu na resnično umetnino. Samo takšen umetnik lahko postane moj kritik.«

Ameriška

Že pogosto smo slišali, da je ta ali oni uslužbenec izgubil službo, ker ni ustrezal vsem službenim pogojem, ali ker ni bil dovolj marljiv. V Združenih državah pa izgubi danes službo lahko tudi človek, ki je preveč sposoben. Le poslušajte tole resnično zgodbo:

Green Bibbie, priljubljen newyorški komik, je bil uslužben v nekem nočnem lokalu. Njegova naloga je bila, pripovedovati duhovite dovčipe in zabavati obiskovalce.

Ravnatelj nočnega lokala je pa pred sodiščem — tu se je namreč Greenova kariera končala — povedal, da je Greenova dovčipnost imela za njegovo podjetje kar katastrofalne posledice. Green je namreč znal pripovedovati tako smešne dovčipe, da so se ljudje kar lomili od smeha. Pri tem so pobili ogromno posode in steklenine. Ker je danes tudi v Združenih državah to roba težko dobiti, je imelo podjetje precejšnjo škodo. Lastnik je bil prisiljen, Bibbieju odpovedati službo.

Sodišče je imelo razumevanje za podjetnikove težave in ni ugodilo komikovi zahtevi po posebni odškodnini.

Najlepše darilo domovini

Japonske ženske organizacije so darovale leta 1937, vojni mornarici izredno lepo in dragoceno darilo: zastavo, spleteno iz samih ženskih las.

Mnoge Japonke so žrtvovala za to darilo svoje lase, jih dale pobeliti, spresli v prejo, nato so pa same stikale zanimivo darilo: zastavo z rdečim soncem na belem polju, simbol japonske države.

Boj krvavicam

Leta 800. je vzhodnorimski cesar Leo VI. izdal posebno odredbo proti delanju krvavic. V tej odredbi bereš: »Izvedeli smo, da so postali nekateri ljudje tako blazni, da delno zaradi dobička, delno pa iz sladkoslednosti izpreminjajo kri v jedila. Dalje smo izvedeli, da to kri polnijo v čreva in prodajajo požeruhom. Ne moremo dopustiti, da bi kdo čast naše države blatil s tako nizkotnim dejanjem in s

Takšen je »strah oklepnikov«, eno izmed novih nemških orožij. To orožje, delujoče na principu minomela, izstreli z raketo hitrostjo izredno probojno granato, ki smrtno rani sovražnikov oklepnik. »Strah oklepnikov« je pripraven za napad od blizu in od daleč; upravlja ga samo dva moža.

tako zločinsko iznajdbo požrešnih pokvarjencev. Kdor bo torej jedel kri, bo bičan, razen tega bo pa še izgubil vse državljanske pravice. Tiste pa, ki se bodo posebno pregrešili, bodo po vsem telesu obrili do gole kože...«

Vdove brez mezincev

Pri hotentotih si mora vdova, ki se vdruči poroči, pustiti odsekati mezinco kot žrtev prvemu možu. Po hotentotski veri se namreč duh pokojnega moža pomiri šele, ko dobi kot za došenje mezinca svoje žene, ki se je odločila, da se bo še enkrat omožila.

To neprijetno operacijo izvedejo hotentotski padarji presenetljivo sprehodno in skoraj brez bolečin.

Klavir v barvi las

Ko si je sloviša dunajska tragedija Šarlota Wolterjeva kupovala klavir, je že nekaj dni poprej naznanila svoj obisk v tovarni klavirjev z zahtevo, da

morajo dvorano, kjer klavirji stoje, posebno dobro razsvetliti. Ko je nato preizkušala klavirje, se je ob vsakem pazljivo ogledovala v velikem stenskem zrcalu. Priznala je, da ji ni tako važno, kakšen ton ima glasbilo, temveč ali se njegova barva lepo poda k barvi njene polti in njenih las...

Škorpioni plešejo valček

Malj knjižni škorpioni plešejo na prav ljubeč in človeku nekoliko podoban način. Najprej si oba izvoljenca stojita drug drugemu nasproti. Nato zagrabijo samček s svojimi škarpami samičko in jo trdno tišči k sebi, da se zdi, kakor bi se bila za ples objela. Če gre samček tri korake nazaj, gre samička tri korake naprej, če gre pa samček tri korake na levo, gre samička za njim.

Ta ples traja včasih več ur in je za čudo podoben našemu valčku. Na koncu plesa se živalci združita v dolg, vroč objem.

TRI BOTRICE.

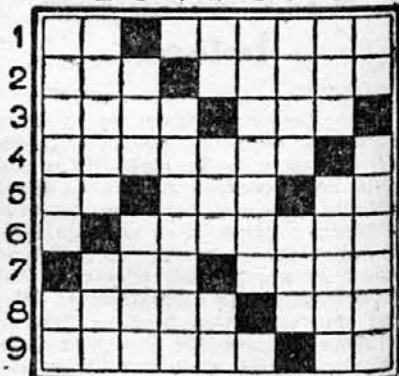

Siromašnemu kočarju se je rodilo dele, majhna deklica. Ko je dele prvič zajokalo, je žena izdihnila in kmet je ostal z otrokom sam. Bilo je v hudi zimi. Oče povije dekletce v tople plenice in se napoli z njim proti fari, h krstu. Spoloma razmišlja, koga naj poprosi, da bi bohtoval dekletcu. Ugiba, a ne ugame ničesar. Pa si reče: »Eh kaj, prvega, ki ga srečam, poprosim za bolto. Komaj na tiho to sklenc, že ugleda izza ovinka priiti tri stare, sključne ženske. »Bog vam daj dober dan!« jih pozdravi. »Bog ga daj,« odzdravijo, starke in vprašajo: »Kam pa neseš dele, kmetič?« »H krstu grem z njim, a bolto se nimam.« In starke, kakor da mu iz misli berejo njegovo stisko, se ponudijo: »Če ti je po volji, gremo me tri deklici za bolto« pravi prva. »Revne smo ko ti, nimamo ne denarja, ne blaga, da bi dete obdarovale,« reče druga. In tretja dostavi: »Pa vendar gremo rade deklici bohtovati.« Tako so se pogodili in dele je bilo krščeno in je pri krstu dobilo ime Marjetica. Vračajoč se, so se na prvem križpotju ustavile. Dolgo so se sklanjale nad detetom in zapovrstjo nekaj mrmrale vanj, a kmet jih ni razumel. Prva je rekla: »Lepa boš Marjetica in dolgo boš živela.« Druga je šepetala: »Dosti trpljenja te čaka.« Tretja se pa nasmeje: »Vse boš prestala, Marjetica in ko dopolniš osemnajst let, postaneš kraljica.« Vse tri so poljubile dele na čelo in ga položile očelu v roke. Hotel se jim je zahvaliti, a botric že ni bilo nikjer. »Križ božji,« se pokriža kmet. »Kdo neki so bile te tri starke?« Zamišljen odide domov s svojim malim bremenom v naročju, s svojo malo hčerko Marjetico.

DALJE PRIHODNJE

Križanka štev. 29

1 2 3 4 5 6 7 8 9

POMEN BESED

Vodoravno: 1. Medmet. Kmečka pojedina. — 2. Zaradi stiske vojnega časa izumirajoč poziv. Mesto v Bosni. — 3. Cigaretova »kretnja«. Mlad negovan gozd. — 4. Kopališče na Hrvaškem. — 5. Medmet bolečine. Polet. Predlog. — 6. Ni vsakdo, kdor piše. — 7. Vas v ljubljanskem okraju. Oblačilo naših osvoboditeljev. — 8. Perutninski poglavar. Drevo. — 9. V salmijaku. Zanikan pomožnik. Navpično: 1. Časovni prislov. Oblika osebnega zaimka. — 2. Pri ženskah bolj v časteh kakor pri moških. Velika riba. — 3. Ptica roparica. Doma pri Indijancih. — 4. Nizozemski najbolj slovi. — 5. Predlog. Akademski kratica. Oziralni zaimek. — 6. Kraj na Notranjskem. — 7. Cigareta. Otok nesrečnega spomina. — 8. Simbol lahkomišelnih ljudi. Napetost. — 9. Medmet. Vprašalni zaimek.

Rešitev križanke štev. 28

Vodoravno: 1. roka; zlom. — 2. opat; loka. — 3. zabela; OR. — 4. ali; otava. — 5. napor. — 6. Avala; mož. — 7. vi; Oršava. — 8. Anam; eden. — 9. rosa; nase. Navpično: 1. Roza; Avar. — 2. opal; vino. — 3. kabina; as. — 4. ate (= ata); Aloma. — 5. lopar. — 6. zlato; šen. — 7. Lō (Saint Lō); armada. — 8. okov; oves. — 9. Mara; žane.

Predor pod drevesom

V Sierra Nevada zrastejo neke vrste orjaške ciprese do 130 metrov visoko in dosežejo debelino do 6 metrov. Ko so v tistih pokrajinah pred nedavnimi gradili avtomobilsko cesto, so prišli do področja, kjer bi morali vsakega posekati eno teh orjaških dreves, če naj bi mogli nadaljevati delo.

Po dolgem posvetovanju so se inženirji odločili, da bodo skozi ogromno deblo zvrtili predor in tako obvarovali drevo sekire. Cipresa je nenavadno »operativno« srečno prestala.

Pojoči črv

Ko so pred leti izumili prve ojačevalce, so tehnik pred takšen, izredno močan ojačevalce položil drobno pšenično zrno. In glej, v dvorani, kamor so prinesli mikrofona, je bilo slišati na lepem čudno petje, nekakšen sopran. Vzrok temu »petju« je bil črviček, ki si je v pšeničnem zrnu ravno privoščil svoj zajtrk.

Majčken, toda hud

Malj kolibri je sicer najmanjši med ptic, ni pa med najkrotkejšimi. Pogosto napade sovratnike, ki so po velikosti več kot še enkrat večji od njega. Kolibri ima izredno veliko srce, ki skrbi za močno prekrvljenje vsega njegovega malega telesa.

Kadar napada kolibri svojega nasprotnika, se nameri s svojim koničastim kljunom zmerom naravnost na sovražnikovo oko.

Preizkusite svoje znanje!

Vprašanja in odgovori

1. Odkod ima Normandija svoje ime?
2. Kaj je lucerna?
3. Kakšne pasme so po navadi policijski psi?
4. Kdaj je vladal Peter Veliki?
5. Kaj pomeni beseda invazija?
6. H kateremu ozvezdju spada polarna zvezda?
7. Kaj goni torpeda?
8. Kako dolga je morska milja?
9. Kje leži vranica?
10. Kdo je spisal roman »Emilia Galotti«?

Odgovori

1. (1811-1871) Bessing
2. Osvetili in doberman
3. Kuma za zaje, kozo in druge
4. 1682-1725
5. Breda invazija je latinskega iz
6. K ozvezdju navarna medveda, ki
7. Stanišni vrak
8. 1852 metrov
9. Levi polovici trebušne volnine
10. Lessing

„Moj otrok se tako rad joče...“

Neka naročnica nam piše, da nje-nega sedemletnega sinčka kaj hitro solze oblijeje. Celo sam je nekoč de-jal: »Sam ne vem, zakaj moram tolikokrat jokati, drugim otrokom pa ni treba.« Mati nas vprašuje, ali bo to pozneje samo po sebi minilo in ali je mogoče kaj ukreniti proti tej navadi.

Verjetno, da ima otrok izredno než-nen in občutljiv živčni sistem, zato morata mati in vzgojitelj to upoštevati. Takšnega otroka zaradi jokavosti ne smemo nikoli grajati ali ošte-vati, ali pa celo nahruiliti, naj se ven-darje premoaga. Predvsem pa ne sme-mo takšnega otroka zasmehovati in dražiti z besedami: »Fant ne sme jo-kati, to smejo samo punčke.«

Ce vidimo, da gre otroku spet na jok, ga moramo takoj razvedriti, toda tako, da dete samo tega ne bo opa-zilo, niti slutilo našega namena. Prav tako otroka ne smemo obžalovati ali tolažiti, tako ga le pomirimo. Najboljše je, da se potajamo, kakor da otrokovega joka sploh nismo opazili.

Z voljo otrok tega nedostarka — zakaj nedostatek je vsekako — ne bo mogel odpraviti. Čim bolj se bo trudil in mislil na to, da ne sme jo-kati, tem bolj mu bodo solze v oči silile. Pogosto tliči vzrok takšni cme-tavosti v okolščini, da otroka so-šolci preveč dražijo. Morda ima otrok kaj smešnega na sebi, morda je smeš-no oblečen ali ima kakšno prirojeno napako v govoru, skratka nekaj, kar zbuja v drugih otrocih občutek smeš-nosti. Če je tako, je treba poskrbeti, da odpravimo sleherno posebnost v zunanščini otroka.

Poskrbeti moramo, da se otrok po ničemer ne bo ločil od svojih tova-rišev ne v šoli ne v igri. Razen tega naj skuša mati otroka navaditi, da ji bo vse zaupal in ji potožil, če bo postrl in nesrečen. Vse to dosežemo samo zlepa in z dobroto. Materji to ne bo težko, drugače je pa z očetj. Oče si po navadi želi, da bi bil njeg-ov sin utrjen in močan. In zato očetje solze težje prenašajo kakor matere. Neredkokdaj oče singa nahru-li, če ga vidi jokati. Pri nežnih, občutljivih naravah usvarjajo takšno ne-razumevanje s strani očeta med si-nom in očetom napet, težak odnos.

Prav tako bi bilo pa hudo napak, če bi o tej otrokovi navadi pripove-dovali vsakomur in se o njej vpričo otroka razgovarjali. Otroci ne sme slišati, da je občutljiv in živčen. Zato naj mati tudi učitelja opozori, da je otrok bolj občutljive narave.

Največje uspehe dosežemo v takš-nih primerih, če na videz otrokovo nagnjenje k jokanju prezmemo, hkrati pa storimo vse, da mu olajšamo njegovo stališče. V hudih primerih je priporočljiva izprememba okolja, pri čemer se je najboljši obneslo daljše biva-nje na deželi.

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Kruhovi cmoki

Iz starega kruha lahko narediš zelo dobre in izdatne cmoke. Kruh nareži na kocke in popari. Nato ga iztisni in dodaj jajčnega nadomestka, ki si ga raztopila v malo vode, osoli in oporaj. Na masčobi prepraži malo čebule in zelenega peteršilja, dodaj kruhu, dobro premešaj in dodaj še nekaj žlic moke. Oblikuj cmoke in jih kuhaj v slanem krompirju nekaj minut. Serviraj jih s solato ali pa h kakšni omaki.

N. N., Ljubljana

Pečena polenta

Skuhaj polento in jo zvrni na krož-nik ali desko. Zarumeni na masčobi precej na rezine zrezane čebule in če imaš, še drobno zrezane paprike. Temu

KRZNENE PLAŠČE

lističje boe, dobro ohranjene, kupuje Krznarstvo Rot, Mesni trg 5 Sprejem samo dopoldne. Vhod skozi vežo

dodaj še precej paradižnika, zrezane-ga na tanke rezine, osoli in oporaj. Potem namaži kozice, daj v njo za dva prsta debelo polento in jo pokrij s pripravljenim zmesjo. Nato jo peci v pečici četrte ure. Pečeno zreži na štirioglate rezine in serviraj s solato. Z. B.

Honorar za objavljeni recept dvig-nete lahko takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Brispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«. Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana, Poštni predal 253.

Misli o lepoti

Lep biti je nevarno, lepoto si pridobiti, je težavno, lepoto ohraniti, je pa skoraj mojstrovina.

Vsaki ženski padele vile ob rojstvu drobce lepote. Samo od nje same je potem odvisno, kako zna z njo ravnati. Ali si z njo pomaga do sreče, ali pa z njo onesreči še druge.

Iz raznih volnenih ostankov, ki smo jih sparale od starih jopic, iz nekaj blaga ali pa tudi iz stare obleke, si lahko naredimo čisto novo obleko. Ali vam morda niso všeč te šliri obleke na naši sliki? Nobena izmed njih ni čisto nova, in vendar so vse šliri izredno ljubke. Prva obleka ima v živulu pleteni dve progi poševno in pletena zapesila. — Druga je pletena od sedla do pasu in ima pletene ludi žepce. — Tretja je kaj preprosta, saj ima pleten vložek samo pod vratom, prav v istem vzorcu narejen, kakor so tudi žepi. — Zadnja obleka ima pa poleg života ludi rokave in širok pas. Pripominjamo, da se najbolj poda za takšne obleke enostavno pletenje desnih in levih petelj; razni vzorci se pa nič kaj prida ne obneso.

Kar redkokatera ve

Naočniki ozdravijo želodec

Škiljenje navznoter je hudo nerodna zadeva, posebno ker ga laik težko opazi

Tapetnik je v čakalnici nekega oku-lista — zdravnika za oči — obnavljal tapete. Ko je mojster ravno razvijal blago in pripravljaval lestev, je zdrav-nik opazil, da je izredno bledičen, suhljat in da dela vtis nezdravega človeka. Bil je upadel in zdelo se je, da ga najbrže večkrat glava boli. Ko ga je zdravnik povprašal, ali je morda bolan, je možak obotavljaje se pri-znal, da se že več let kaj slabo po-čuti. Nič kaj pravega teka nima, toda to še ni najhujše. V glavi stalno čuti hude bolečine, neredkokdaj mu je pa tudi slabo v želodcu.

Na vprašanje, ali si je že dal pre-iskati želodec, je tapetnik odvrnil, da je že bil pri zdravniku, toda ta ni mogel ugotoviti drugega, kakor da ima »nervozen želodec«. Ne kaže mu dru-gega, kakor da se ravna po predpi-sani dieti.

»Ne, ne morem se pritožiti, da imam slabe oči,« je na ponovno vprašanje odgovoril bolnik. »Kajpak, če dolgo berem, me že nekoliko bole, toda to je naravno. Vsako razburjenje mi pa na želodec udari. To je najhujše.«

Okulist ga je pa vseeno natanko preiskal in ugotovil, da tapetnik nujno potrebuje primerne naočnike. Z njimi si bo namreč popravil očesno napako, ki je sicer na zunaj ni opaziti. Razen tega mu je zdravnik tudi zapisal neko mazilo, ki naj mu okrepi vizus. Če po nekaj mesecih je tapetniški moj-ster postal čisto drug človek. Kar zvečel je, se popravil, dobil tek in se precej zredil.

Tapetnik, ki je zaradi oči bolehal na želodcu, je zanimiv primer, kako se človek lahko dolgo vrsto let zdravi za napačno boleznijo. Ta bolnik se je dolgo trudil, da bi z napenjanjem vez-nice izravnal svojo očesno napako. S tem je preobremenjeval živce, ki so se mu uprli v želodcu, tiskem organu, ki je bil pri njem — in je pri večini ljudi — najboljše življenje. Razumljivo je, da človek lahko dobi migreno, da ga prevzame od časa do časa silna razdražljivost, da celo prepričljivost, če si mora vedno napenjati očesne mišice in pri tem — zaradi očesne napake — še ne more ujeti slike, ki jo normalni človek z lahkoto dojame.

In da ni ta primer edini, nam kaže razprava profesorja Grunerta iz Bre-mena v »Monakovskem zdravniškem vestniku«. Dr. Grunert poroča, da je imel priložnost v več sto primerih ugotoviti, da določena očesna napaka — namreč notranje škiljenje — lahko kar najneugodnejše učinkuje na sploš-no počutje človeka. Dognal je, da ljudje s popolnoma zdravimi očmi opravljajo mirno tudi še tako naporno poklicno delo, narobe pa ljudje s pri-kritim škiljenjem kaj kmalu opešajo živčno in duševno. Počutijo se stalno utrujene, živčne, so slabe volje in po-trti. Zdravnik po navadi ne more ugotoviti nobene določene bolezni in takšnega bolnika kratko in malo uvr-

sti med hipohondre — namišljene bol-nike — ali pa med živčneže.

Kdo tudi bi si mogel domisliti, da ta komaj opazna očesna napaka, to prikrito škiljenje na ves živčni sistem lahko tako vpliva, da povzroči pravo želodčno bolezen? In vendar so oku-listi s primernimi prizmatičnimi naočniki, z zdravili za okrepitev očesnih mišic in v težjem primeru z operacijo marsikaterega bolnika rešili želodčne-ga obolenja, celo v primerih, ko bi morali biti ti bolniki že operirani za-radi želodčnih čir in ran. Takšni čirj nastanejo, kakor je znano, zaradi presežka želodčne kisline, ki razjeda želodčne in črevesne stene. S prena-penjanjem očesnih živcev namreč bol-nik nadraži živčevje želodčnih sten, tako da te izločajo preveč želodčne kisline. Zato odslej zdravniki-inter-nisti pošiljajo bolnike z želodčnimi

bolezni tudi k zdravnikom za oči, če ne morejo za bolečine v želodcu odkriti nobenega organskega vzroka. Prav tako pošilja tudi psihiater in zdravnik za živčne bolezni svoje pa-ciente k okulistom, ker utegnejo izvi-rati živčne motnje, zvezane z glavobolom od slabega vida. Pogosto tudi prometne nesreče odkrijejo, da je imel vozač že več let očesno napako, za katero pa sam ni vedel.

Tako se je pri trčenju dveh avto-mobilov ponesrečil nek trgovec z živino in si pri tem z drobci stekla ranil veke. V bolnišnici je dobil pa-cient četrty dan hude bolečine v tre-buhu, tako da so zdravniki že mislili na operacijo slepiča. Bolnik se je pa te operacije otelep, ker je že prav večkrat občutil bolečine v trebuhu in so ga že enkrat brez uspeha operirali. Ko je zdravnik najprej pocelil zuna-aje rane na očesu, mu je še enkrat natanko preiskal oči in ugotovil, da zanjno potrebuje prizmatične naočnike, ker očesne mišice ne bodo mogle več izravnati notranjega škiljenja.

Še več, zdravnik je bil prepričan, da je tudi ta očesni nedostatek bil kriv nesreče, ne pa vozačeva nepazlj-i-vost, kakor so sprva mislili. Ker mora vozač gledati ves čas strmo predse, oči, ki niso čisto zdrave, zaradi na-pora odnehajo in nesreča je tu.

Vsaka torej, ki trpi za glavobo-lom, slabostjo, razdražljivostjo ali pa za preobčutljivostjo želodca, pač za samimi nevroznostmi, ki jim ne more zdravnik odkriti organskega vzroka, naj se spomni na ta članek in vpraša za svet glede svojih nadlog še zdrav-nika za oči.

Kam z otrokom?

Starši, ki so v dvomu, ali naj svo-jeja otroka vpišejo v srednjo ali strokovno šolo, ali naj ga raje dajo v uk h kakšnemu obrtniku ali pa v kakšno drugo zaposlitev, naj otroka pripeljejo na brezplačno preizkušnjo nje-govih sposobnosti na Pokr. poklicno svetovalnico na Aškerčevi cesti 26 II. (v poslopju šolske poliklinike), kjer dobe tudi vsa ostala pojasnila in navo-dila te vrste. Preizkušnje se vrše samo dopoldan.

OBVESTILA „ŽEGOZE“, zadruga malih gospodarjev

Veterinarska ambulanta za obolele živali posluje od sedaj naprej vsak delavnik razen ob sobotah od 15. do 16. ure popoldne v društvenih pro-storih na Gallusovem nabrežju 33.

Kopunjenje petelinčkov izvršujemo vsak ponedeljek, sredo in petek ob 15. uri popoldne. Petelinčki morajo biti stari 10 do 12 tednov in zadnjih 36 ur pred operacijo tešči.

Striženje angorcev in psov električ-nim potem vršimo vsak torek in četrtek ob 16. uri popoldne. Za majhen denar ima rejec lepo striženo živali in se mu ni treba truditi s škariami.

Kunčje kožice odkupujemo samo ob petkih ves dan. Iih zamenjavamo za izgotovljene v usnu in krznu. Spreje-mamo tudi v strojenie.

Plemenske kozle, bele imajo: Vič: Nered Matija, Puhtjeva 3. Šiška: Martinuš Lenard, Vodnikova št. 91.

Moste: Mauser Anton, Pod Ježami 17. Trnovo: Miklavčič Anton, Knezov stradon 15.

Ježica: Smole Matevž, Savlje 19. n. Ježica.

Sneberie: Klopčar Ludvik, Sneberie št. 80.

Prijava sena, v kolikor ga potrebu-jejo naši člani za zimsko krmiljenje svojih živali, mora biti podana naj-kasneje do 22. sept. pop. v zadrugi pisarni, na Gallusovem nabrežju 33. Skupno prijavo izreči organizacija Prevodu, ki bo nabavil potrebno koli-čino sena po primerni ceni.

Riževje zdoblenke in otrobe še vedno delimo prve štiri dni v tednu od pol 15. do pol 18. ure popoldne proti zamenjavi: 2 jajci za 1 kg.

Ostala krmila, kot sadne tropine, krvna moka, kostanjava moka, vajno apno, kostni zdrob, detelja, seno, umetna gnojila, razkužila, predmeti in knjige so na razpolago članom le ob petkih ves dan proti predložitvi član-ske knjižice.

pletite, tako da dopletena dele vsa-lej strnemo z navpičnim delom izroka. Pletito do ramoa.

Nikoli ne smete likati tistih delov, ki je njih namen, da ostanejo po-sobno prožni, torej ovratnik, zapesila in pas, če ste te dele pletli v vzorčku dveh desnih in dveh levih petelj.

ŽENSKI RAZGOVORI

Gospodična B. G., Ljubljana. O po-dobnih nevroznostih kakor je vaša, smo v našem listu že pogosto pisali. Posebnega zdravlila ni, ker bi ga sicer prav gotovo vse ženske uporabljale. Morda se bo po vojni uveljavilo hor-monalno zdravljenje, toda doslej na tem področju še ni praktičnih uspehov niti kakšnih uspešnih zdravil. Neko-liko pomaga telovadba. Kolikor vem, se je najbolj obnesla tale vaja: vzemi v vsako roko po 1 kilo težko utež in kroži z rokama hkrati zdaj v levo, zdaj v desno, dokler se ne utrušiš.

Gospodična M. K., Ljubljana. Rekla bi, da pretiravate. Vsak obraz ima prikupne poteze, če je ni vedno čemer-ren ali zavisten. Kolikor vem, pri nas še ne delajo kozmetičnih operacij, toda nekaj se že da narediti, da

Damski in otroški modni

Salon „JOŽICA“ Grum

LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 4a/IV

zmanjšamo videz nosu vsaj na zunaj. Če se pudrate, napudrate nos s pu-drom, ki je za odtonek temnejši od pudra, ki si z njim napudrate ostali obraz. Po navadi si čelo napudramo z nekoliko svetlejšim pudrom, to pa zato, da ima obraz videz jasnine, saj ne pravimo zaman, da ima mlad člo-vek »jasno« čelo. Če pa imate vtis, da imate previsoko čelo, ga nekoliko skrijte pod primerno prikošo — kodri v čelo — hkrati pa še popu-drajte s temnejšim pudrom kakor lica in brado. Opozorjam pa, da mora biti puder res samo za spoznanje temnejši kakor tisti, ki ga uporabljate za vra-t, lica in brado, da ne boste naredili vilsa grotesknosti.

Gospa N. Z., Vrhnika. Za navadni lišaj prav pogosto pomagajo obkladki slane vode, in sicer na liter vode 1 jedilno žlico debele soli. Obkladki morajo biti topli, na obrazu jih ob-držite nekaj minut. Če pa gre za ekem — bolezenski lišaj — povprašajte za svet zdravnika-dermatologa.

Porabni nasveti

Pod stole prilepite majhne kose klo-bučevine, ki ste jo izrezali iz starih neuporabnih klobukov, pa s premika-njem stolov ne boste delali tolikšnega hrupa. Stanovalec pod vami vam bodo za to zelo hvaležni.

Paradižnike je zelo težko lepo nare-zati na tanke rezine. Če jih boste pa prej pomohili v toplo, polem pa v mrzlo vodo, se vam bo to prav gotovo posrečilo.

Nihče rad ne pije ricinusovega olja, ker mu potem v ustih ostane po njem zoprni okus. Če si pa prej usta dobro izplaknete v precej vroči vodi, tega okusa ne boste imeli. Olje se namreč zaradi toplote ne bo moglo prijeti ust.

V starih hišah leže stopnice, ki vo-dijo v klet, navadno v tem in morate vsakokrat posebej paziti, da se na zadnjih stopnicah ne spotaknete in ne padete. Tej nevarnosti se izognete, če na zadnje stopnice naredite s kredo dobro vidno belo črto.

Emajlirane kopalne kadi, umival-nike in druge posode, na kateri se tako rada nabere ob robu nesnaga, najhitreje in najlepše očistite s časo-pisnim papirjem, ki sle ga nekoliko pomohili v terpentini.

Nespečnost je neprijetna. Zaradi nje trpe navadno živčni in zaradi napor-nega dela izčrpani ljudje. Če ne po-

magajo večerne kopeli v mlačni vodi, pomirjevalni čaj in večerna gimna-stika, poskusite zdraviti nevroznost s preizkušeno japonsko metodo: položite si na tilnik vroč obkladek, čezenj si pa zavežite toplo, a ne volneno ručico. Občutek toplote na tilniku vas bo pri-jetno uspal, vam pomiril živce in skoraj zanesljivo boste kaj kmalu za-spali.

Bakreno posodo najlepše očistite s navadnim časopisnim papirjem. Če bo-ste posodo vsak dan tako negovali, vam je ne bo treba čistiti s kemič-nimi pripomočki, ki kaj radi baker razjede.